

Αρχείο Γεωργίου Πλάτωνος

Λίγα λόγια για τη ζωή του

Ο Γεώργιος Πλάτων γεννήθηκε στο Ληξούρι της Κεφαλλονιάς την 1^η Απριλίου 1910. Τα πρώτα χρόνια της ζωής του έζησε στην Κέρκυρα και από το 1920, στο Ηράκλειο Κρήτης, όπου και έλαβε τα πρώτα μαθήματα μουσικής από τον Ιταλό αρχιμουσικό Αντόνιο Μπιφέρνο. Τελειώνοντας το γυμνάσιο μετακόμισε στην Αθήνα και ξεκίνησε μαθήματα πιάνου με τον Θησέα Πίνδιο, στο Ελληνικό Ωδείο, από την τάξη του οποίου αποφοίτησε πέντε χρόνια αργότερα με Δίπλωμα πιάνου, Α΄ βραβείο και τιμητική διάκριση. Την ίδια εποχή παρακολούθησε θεωρητικά μαθήματα και σύνθεση στις τάξεις των Μ. Βάρβογλη και Α. Κόντη και παράλληλα συνέθεσε τα πρώτα του έργα, που από το 1935 άρχισαν να εκτελούνται από διάφορες ορχήστρες και μουσικά σύνολα στην Ελλάδα. Μετά την αποφοίτησή του από το Ελληνικό Ωδείο συνέχισε τις σπουδές του στη Γερμανία κάνοντας ιδιαίτερα μαθήματα με τον Egon Petri με σκοπό να τελειοποιήσει τις πιανιστικές του ικανότητες. Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα εργάστηκε ως πιανίστας της Ορχήστρας των Ανακτόρων (1949) ενώ την περίοδο 1952-1972 διετέλεσε πρώτος πιανίστας, μουσικός εκγυμναστής και βοηθός μαέστρου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Τέλος υπήρξε ο πιανίστας του «Κουιντέτου Ποικίλης Μουσικής» του ΕΙΡ.

Εκτός όμως από την πορεία του ως πιανίστα και συνθέτη, ο Γ. Πλάτων είχε και πλούσια εκπαιδευτική δραστηριότητα. Διετέλεσε καθηγητής πιάνου και σύνθεσης στο Ελληνικό Ωδείο Αθηνών και μάλιστα υπήρξε και διευθυντής των παραρτημάτων του, στη Σπάρτη και στο Ηράκλειο.

Η Πολιτεία, μέσω του Υπουργείου Πολιτισμού, αναγνωρίζοντας την προσφορά του στην ανάπτυξη της μουσικής στην Ελλάδα, του απένειμε ισόβια σύνταξη. Πέθανε στις 24 Ιουνίου 1993.

Ιστορικό και περιεχόμενα του αρχείου

Το αρχείο περιήλθε στην κατοχή της Βιβλιοθήκης ύστερα από δωρεά των κληρονόμων του, της γνωστής συνθέτριας Λένας Πλάτωνος και της αδελφής της, Αγγελικής Παπάζογλου [\[1\]](#).

Μετά την μεταφορά του αρχείου ξεκίνησε η πλήρης και αναλυτική καταγραφή του που οδήγησε στον διαχωρισμό του υλικού στις εξής επιμέρους κατηγορίες:

- Μουσικό αρχείο
- Αρχείο Κειμένων
- Αρχείο Τύπου
- Αρχείο Προγραμμάτων
- Ποικίλο υλικό

Μουσικό αρχείο

Το μουσικό αρχείο αριθμεί 159 έργα. Αναλυτικά περιλαμβάνονται 8 ορχηστρικά, 76 έργα μουσικής δωματίου, 51 φωνητικά, 12 χορωδιακά και 10 διασκευές. Στα παραπάνω θα πρέπει να προσθέσουμε την αποκατάσταση της όπερας του Ι. Μαστρεκίνη «Ελεάζαρ», ένα μπαλέτο βασισμένο στο παραπάνω έργο, καθώς και έναν φάκελο με σημειώσεις ενορχηστρώσεως.

Ο [σχολιασμένος κατάλογος](#) των μουσικών έργων που παρατίθεται αναφέρει αριθμό φακέλου κατάταξης, τίτλο, είδος, ενορχήστρωση, αριθμό φύλλων, χρονολογία (όπου υπάρχει), ποιητή ή συγγραφέα, καθώς και αν το έργο είναι πλήρες ή όχι. Ο παρατιθέμενος κατάλογος περιλαμβάνει μερικές μόνο από τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες για κάθε έργο. Ο πλήρης και λεπτομερής κατάλογος είναι διαθέσιμος για τους ερευνητές στον χώρο της Βιβλιοθήκης.

Η κατάταξη των έργων, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα αρχεία της Βιβλιοθήκης, δεν έγινε χρονολογικά, αλλά σε πρώτο επίπεδο με βάση το μουσικό είδος. Ακολουθήθηκε αυτή η μέθοδος διότι το πλήθος των έργων στα οποία αναφέρεται η χρονολογία, είναι πολύ μικρό σε σχέση με το σύνολό τους. Κατόπιν, με βάση τις τρεις περιόδους [\[iii\]](#) στις οποίες χωρίζει τα έργα του συνθέτη η Α. Συμεωνίδου στο «Λεξικό Ελλήνων συνθετών» έγινε η σχετική χρονολογική ταξινόμηση.

Κατά την τακτοποίηση του αρχείου ελήφθη υπ' όψιν ο χειρόγραφος κατάλογος που είχε συντάξει ο ίδιος ο συνθέτης, καθώς επίσης και οι κατάλογοι που παρατίθενται στο *Λεξικό Ελλήνων συνθετών* της Α. Συμεωνίδου (σελ. 347-348), όπως ήδη αναφέραμε και στο *Λεξικό της Ελληνικής Μουσικής* του Τ. Καλογερόπουλου (σελ. 107-108 τ.5). Βάσει των παραπάνω μετά το πέρας της αναλυτικής καταγραφής ανεδείχθησαν κάποια αθησαύριστα έργα του Γ. Πλάτωνος τα οποία και παραθέτουμε ανά κατηγορία:

Πρώτη σελίδα του έργου *Ελληνική Ραψωδία* για ορχήστρα

Ορχηστρικά έργα

- Στην άχνα του φεγγαριού για φλάουτο, όμποε, 2 βιολιά, άρπα, τσέλο, κοντραμπάσο. Το έργο δεν είναι πλήρες. Υπάρχουν τα δύο πρώτα φύλλα του οδηγού της ορχήστρας

Μουσική Δωματίου

- Ρεμβασμός για βιολί τσέλο και πιάνο
- Θλίψη. Σχέδια
- Βαρκαρόλα. Σχέδια
- Andante για 3 βιολιά και τσέλο. Σχέδια
- Theme e Variations για 2 βιολιά βιόλα και τσέλο. Σχέδια
- Δημοτικά και ποιμενικά μοτίβα για βιολί και πιάνο
- Παραλλαγές πάνω στο δημοτικό θέμα "Καράβι ειν εν' από τη Χιό" για βιολί και πιάνο
- Στο ρυάκι για βιολί και πιάνο

Έργα για πιάνο

- Νοσταλγία
- Σερενάτα
- Μουσική στιγμή
- Etude de concert

- Ο Ψαράς. Σχέδια
- Ροτρουρί ελληνικών δημοτικών μοτίβων και λαϊκών τραγουδιών
- Theme e Variations. Σχέδια
- Λουτράκι, rot routri. Σχέδια
- Preludio
- Προκαταρκτικές σπουδές για πιάνο. Σχέδια

Τραγούδια για φωνή και ενόργανο σύνολο

- Κρητικές Μαντινάδες για φωνή, βιολί, βιόλα τσέλο, κοντραμπάσο.

Τραγούδια για φωνή και πιάνο

- Καλυμνιώτικος
- Μην προχωρείς
- Σ' έχασα ταίρι μου πριν σε αποκτήσω
- Η ζωή ξαναρχίζει για μας. Σχέδια
- Κορόιδο Μουσσαλίνι. Σχέδια
- Βάζει ο Ντούτσε τη στολή του. Σχέδια
- Αγάπη αιώνια
- Αγάπη μου
- Αγιόκλημα η αγάπη μας. Σχέδια
- Αχολογούν τα σήμαντρα
- Γέρο Δήμος
- Τι είναι η πατρίδα μας. Σχέδια
- Τραγούδι χωρίς λόγια
- Ταισιολίνα
- Ένα λευκό σπιτάκι
- Έξοδος του Μεσολογγίου
- Ήσουν το φώς και η χαρά μου
- Θα με θυμηθείς
- Θυμήσου
- Ταξίδι
- Καράβια
- Κρητικές Μαντινάδες
- Κυρά της Ρώ
- Στο Λουτράκι με φεγγάρι
- Διακοπές στο Λουτράκι, μόνο το μέρος της φωνής
- Σ' αγαπώ, σ' αγαπώ, μόνο το μέρος της φωνής
- Μάγισσα
- Μάνα
- Όχι (Το ιστορικό Όχι)
- Παληά και νέα Αθήνα. Σχέδια
- Ρέκβιεμ
- Στην κόρη μου

Η πρώτη σελίδα από το αθησαύριστο έργο « Η Μάγισσα» για φωνή και πιάνο

Χορωδιακά έργα

- Το Γράμμα της μάνας
- Καταστροφή των Ψαρρών (Στων Ψαρρών την ολόμαυρη ράχη). Υπάρχει σε τρεις διαφορετικές ενορχηστρώσεις
- Στο Λουτράκι με φεγγάρι
- Μάνα. Υπάρχει σε τρεις διαφορετικές ενορχηστρώσεις
- Το Περιγιάλι

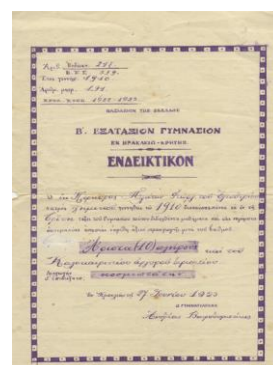
Έργα άλλων συνθετών

Κατά την καταγραφή του μουσικού αρχείου του Γ. Πλάτωνος βρέθηκαν και 16 έργα άλλων συνθετών τα οποία και παραθέτουμε:

- Ξύνδας Σπ.: *Ο υποψήφιος Βουλευτής* (Α' πράξη). Φωτοτυπία του χειρόγραφου σπαρτίτο του συνθέτη
- Σαμάρας Σπ.: *Tigra* (Α' πράξη). Υπάρχει το λιμπρέτο και φωτοτυπία του χειρόγραφου σπαρτίτο του συνθέτη
- Σαμάρας Σπ.: *Ρέα*. Υπάρχει η φωτοτυπία του έντυπου σπαρτίτο
- Mastrecchini M. (Μαστροκίνης Μ.): *Sinfonia Originale*. Υπάρχει το χειρόγραφο σπαρτίτο του συνθέτη
- Mastrecchini G.: *Eleazar rotrouri per trio, για φλάουτο βιολί και πιάνο*. Υπάρχει η φωτοτυπία χειρογράφου του συνθέτη
- Schubert F.: *Impromptus et Moments Musicaux*, για πιάνο. Έντυπο
- Βάρβογλης Μ.: *Sonatine pour piano*. Έντυπο
- Ζώρας Λ.: *Ξεκίνησα για να έρθω* για φωνή και πιάνο. Υπάρχει σε χειρόγραφο το οποίο δεν γνωρίζουμε σε ποιόν ανήκει
- Χατζιδάκις Μ.: *Ο κυρ Αντώνης*, για φωνή και πιάνο. Έντυπο
- Τριανταφύλλου Κ. (Αττίκ): *Μάνα μην κλαίς*, για φωνή και πιάνο. Υπάρχει σε χειρόγραφο του Γ. Πλάτωνος
- Δαναός: *Να θυμάσαι και να κλαίς...*, για φωνή και πιάνο. Υπάρχει σε χειρόγραφο του Γ. Πλάτωνος
- Σφακιανάκης Κ.: *Ντούρου Ντούρου*, για φωνή και πιάνο. Έντυπο
- Πλάτωνος Λ.: 1. *Βράδυ*, 2. *Άνοιξη*, 3. *Μόνο*, για φωνή και πιάνο. Υπάρχει το χειρόγραφο της συνθέτριας
- Drigo R.: *Τα εκατομμύρια του Αρλεκίνου* (Les millions d' Arlequin), για φωνή και πιάνο. Έντυπο
- Caccini G.: *Αμαρίλλη* (Amaryllis), για φωνή και πιάνο. Έντυπο
- Scarlatti A.: *Πάυσε πια να με πληγώνεις* (Oh! Cessez ce long Martyre), για φωνή και πιάνο. Έντυπο

Αρχείο Κειμένων

Το Αρχείο Κειμένων χωρίζεται σε τρεις κύριες κατηγορίες: α) επαγγελματικά, β) εκπαιδευτικά, γ) ποικίλο υλικό.

Ενδεικτικό προαγωγής του Γεωργίου Πλάτωνος από την Γ' Γυμνασίου,

α) Στα επαγγελματικά έγγραφα βρίσκουμε βιογραφικά σημειώματα, την περίοδο που αναλύσεις έργων, σχέδια προγραμμάτων για συναυλίες, κείμενα βρισκόταν στο Ηράκλειο ραδιοφωνικών εκπομπών στις οποίες συμμετείχε ο Γ. Πλάτων, επαγγελματικά συμβόλαια, κριτικές συναυλιών και δελτία τύπου. Τέλος υπάρχει και μια αίτηση του Γ. Πλάτωνος για κρατική χορηγία, προκειμένου να εκδώσει τις συνθέσεις του και να συνεχίσει την δημιουργική του δραστηριότητα όπως ο ίδιος αναφέρει.

β) Στην εκπαιδευτική κατηγορία μπορούμε να βρούμε τις *Σημειώσεις Μορφολογίας και Αρμονίας* του συνθέτη, καθώς και ένα μπλόκ στο οποίο ο Γ. Πλάτων είχε σημειώσει το ρεπερτόριο του πιάνου χωρισμένο ανά επίπεδο.

γ) Στην τρίτη και τελευταία κατηγορία υπάρχει ένα ενδεικτικό προαγωγής από την Γ' τάξη Γυμνασίου και ένα αποδεικτικό φοιτήσεως στην ΣΤ' Γυμνασίου.

Αρχείο Τύπου και Προγραμμάτων

Το Αρχείο Τύπου περιλαμβάνει 166 αποκόμματα τύπου ή και σε ορισμένες περιπτώσεις ολόκληρες τις εφημερίδες, που έχουν αναφορά σε συναυλίες ή άλλες δραστηριότητες του Γ. Πλάτωνος και της κόρης του, επίσης συνθέτριας Λ. Πλάτωνος.

Το Αρχείο Προγραμμάτων περιλαμβάνει προγράμματα στα οποία είτε εκτελούνται έργα του Γ. Πλάτωνος είτε συμμετέχει με την πιανιστική του ιδιότητα. Υπάρχουν επίσης προγράμματα του Ελληνικού Ωδείου με συμμετοχές μαθητών και μαθητριών του.

Ακολουθούν οι κατάλογοι του [Αρχείου Τύπου](#) και του [Αρχείου Προγραμμάτων](#) όπου παρατίθενται τα δεδομένα με χρονολογική σειρά.

Ποικίλο υλικό

Στο ποικίλο υλικό περιλαμβάνονται έντυπα βιβλία (κυρίως πεπραγμένα του Ωδείου Αθηνών και του Ελληνικού Ωδείου) παρτιτούρες (σχολικών και δημοτικών τραγουδιών), δύο φωτογραφίες του συνθέτη, αφίσες και προσκλήσεις για συναυλίες, καθώς και ένα κάδρο με το Α' Βραβείο που κέρδισε ο Γ. Πλάτων στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Μουσικής το 1987.

Το Α' Βραβείο Σύνθεσης που απενεμήθη στο Γεώργιο Πλάτωνα για το έργο του *Δελφικός Θρύλος* στις 7/11/1987

Ηχογραφήσεις

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει μια μόνο ηχογράφηση έργου από το Αρχείο Ραδιοφώνου . Πρόκειται για το έργο *Ελληνική Ραψωδία* για πιάνο και ορχήστρα. Παρόλα αυτά όμως στο Αρχείο Γεωργίου Πλάτωνος υπάρχουν έξι ψηφιοποιημένες ραδιοφωνικές εκπομπές στις οποίες συμμετείχε ο συνθέτης και εκτός από τις συνεντεύξεις που είχε παραχωρήσει, περιλαμβάνονται και τα εξής έργα: *Ελληνική Ραψωδία, Ελληνική Φαντασία, Μινωική Τελετουργία-Ιερός Χορός, Ειδύλλιο και χορός, Θαλασσινή Φαντασία, Καπρίτσιο, Σονάτα σε ρε για βιολί και πιάνο, Τρίο για βιολί τσέλο και πιάνο, Κάποιος παλιός θρύλος, Θέμα και παραλλαγές, Σερενάτα για κουιντέτο και πιάνο, Ταραντέλα για πιάνο*, καθώς επίσης και τα τραγούδια *Δρομάκι, Κι όταν έρθει η Άνοιξη, Ρόδου Μοσχοβόλημα*.

Πρώτη σελίδα από την έκδοση του έργου του Γ. Πλάτωνος «Θαλασσινή Φαντασία».

Βιβλιογραφία

Συμεωνίδου, Αλέκα. *Λεξικό Ελλήνων συνθετών Α΄ έκδοση, «Πλάτων Γεώργιος»*. Αθήνα: Φίλιππος Νάκας, Μάιος 1995.

Καλογερόπουλος Τάκης, *Το Λεξικό της Ελληνικής Μουσικής από τον Ορφέα έως σήμερα τ. 5 «Πλάτων Γεώργιος»* Εκδόσεις Γιαλλέλη Αθήνα 1998

Βάλια Βράκα
Αθήνα, 30 Μαρτίου 2006

[i] Πρόκειται για τις δύο κόρες του συνθέτη

[ii] Οι τρεις περίοδοι είναι α) έως το 1945, β) 1946-1965, γ) 1966 και μετά